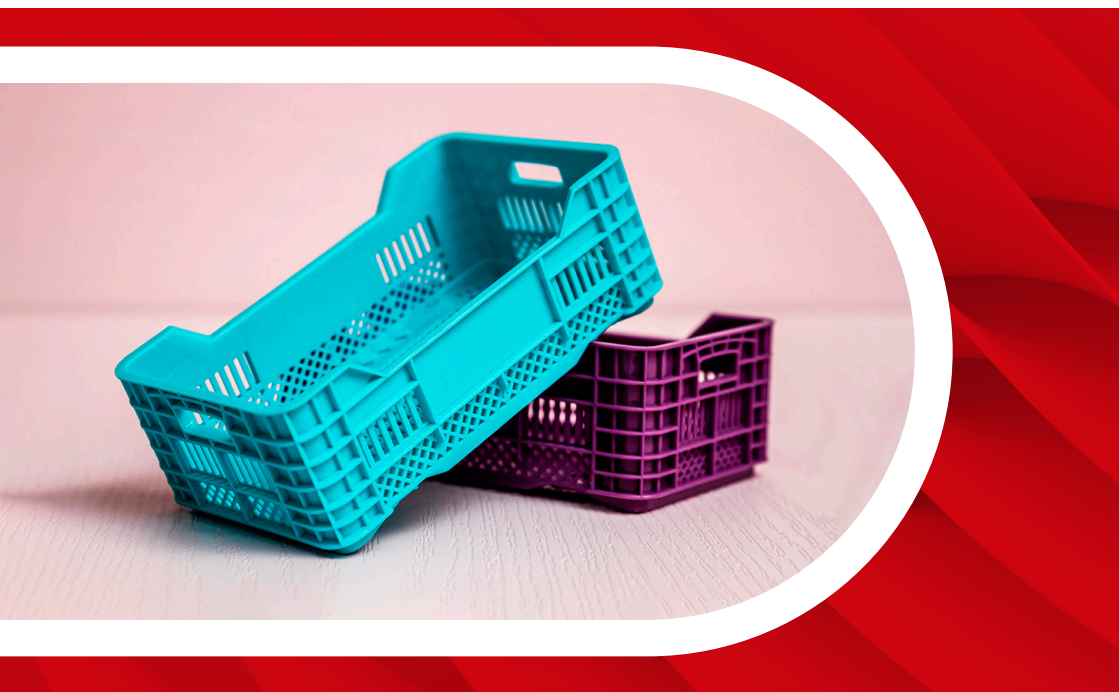

Kichik biznesni rivojlantirish jamg'armasi

PLASTIK YASHIKLAR ISHLAB CHIQARISH LOYIHASI

TOSHKENT – 2024-YIL

UO'K _____
KBK _____
Q _____

O'quv qo'llanma "Biznesni Rivojlantirish Banki" ATB va "Kichik biznesni rivojlantirish jamg'armasi" MChJ muassisligida tayyorlandi hamda nashr ettirildi.

Muallif

Rashidov F.I. - Kichik biznesni rivojlantirish jamg'armasi O'qitish ishlarini tashkil qilish boshqarmasi boshlig'i, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

Loyiha ishtirokchilari:

Otamurodov J.Y., Babamuhamedov A.A. – Kichik biznesni rivojlantirish jamg'armasi xodimlari

Taqrizchi:

Rizaev N.K. - O'zbekiston Respublikasi Bank-Moliya Akademiyasi, "Buxgalteriya hisobi" kafedrası professori, iqtisod fanlari doktori

Tahrirchi:

Dilfuza Narxujayeva – Kichik biznesni rivojlantirish jamg'armasi xodimi

Ushbu o'quv qo'llanma Kichik biznesni rivojlantirish jamg'armasi ijro organi majlisida muhokama qilingan va nashrga tavsiya qilingan.

**O'quv qo'llanma Biznesni Rivojlantirish Banki va
Kichik Biznesni Rivojlantirish Jamg'armasi tuhfasi hisoblanadi.**

ISBN _____

© "Biznesni Rivojlantirish Banki" ATB -2024
© "Kichik biznesni rivojlantirish jamg'armasi" MChJ - 2024

Mazkur o'quv qo'llanma kichik biznes tadbirkorlari uchun asosiy o'quv adabiyoti sifatida xorijiy tajriba asosida tayyorlangan bo'lib, undan kichik biznes tadbirkorlari o'z biznes loyihalarini tashkil etish uchun dastur sifatida foydalanishlari mumkin.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi Prezidentining tadbirkorlar bilan 2023-yildagi ochiq muloqotida belgilangan vazifalarni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida" 2023-yil 4-sentabrdagi PQ-292-son, "Kichik biznesni rivojlantirishni moliyaviy va institutsional qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari to'g'risida" 2023-yil 14-sentabrdagi PQ-306-son, "Aholini kichik va o'rta biznesga keng jalb qilishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida" 2023-yil 15-noyabrdagi PQ-366-son, "2024-yilda yangi ish o'rinlarini tashkil etish va aholi bandligiga ko'maklashish dasturi to'g'risida" 2024-yil 9-yanvardagi PQ-7-son Qarorlari va O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Kichik biznesni uzluksiz qo'llab-quvvatlash" kompleks dasturini amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida" 2024-yil 20-yanvardagi 37-sonli Qarori ijrosini ta'minlash maqsadida ushbu o'quv qo'llanma ishlab chiqilgan.

Ushbu o'quv qo'llanma Birlashgan Millatlar Tashkilotining Sanoat Rivojlanishi Tashkilot (UNIDO) talablari asosida tuzilgan bo'lib, 60411300-"Biznesni boshqarish" (Bakalavriat), 70411301-"Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni tashkil etish" (Magistratura) hamda 08.00.15-"Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti" (Doktorantura) ta'lim yo'nalishlari bo'yicha ta'lim olayotgan talabalar va ilmiy tadqiqotlar olib borayotgan mustaqil izlanuvchilar ham o'quv qo'llanma sifatida foydalanishlari mumkin.

O'quv qo'llanmada loyihani tashkil etish, biznes yuritish, loyihani boshqarish, loyihani menejmenti va marketingi, loyihani texnik jihatlar, texnologik jihozlar va texnologik jarayonlar, ishlab chiqarish rejasi, ta'minot rejasi, HR-rejasi, moliyaviy rejasi, loyihaning zararsiz ishlash nuqtasi, loyihani rentabelligi, NPV va IRR koeffitsiyentlari, loyihani o'zini-o'zi qoplash muddati masalalari yoritib berilgan.

HURMATLI BIZNES VAKILLARI!

Ma'lumki, kichik biznes – bu mahallaga, tumanga yangi muhit olib kiradigan, odamlarimizga shijoat beradigan katta kuchdir.

Iqtisodiyoti jadal rivojlanayotgan ko'plab davlatlarda ish o'rinlarining 70-80 foizi shu soha vakillari tomonidan yaratilmoqda. Barcha nufuzli kompaniyalar tarixi ham aynan kichik va o'rta biznesdan boshlangan.

So'nggi yillarda mamlakatimizda mikro-biznes va oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish bo'yicha katta amaliy ishlar qilindi. Dasturlar orqali mikro-biznesni moliyaviy qo'llab-quvvatlashga har yili 1 milliard dollardan ziyod mablag' yo'naltiryapmiz. Natijada bugun har bir mahallada kamida 40-50 nafar yangi tadbirkor paydo bo'lib, minglab doimiy ish o'rinlari yaratilmoqda. Lekin kichik biznesni manzilli qo'llab-quvvatlash, ularga zarur shart-sharoitlar yaratish borasida bunday muhit hali to'liq shakllanib ulgurmaydi, desak, adolatdan bo'ladi.

Biz yil boshida kichik biznes toifasiga kimlar kirishini aniq belgilab oldik. Endi kichik tadbirkorlarning "oyoqqa turib olishi" va faoliyatini kengaytirishi uchun mutlaqo yangi yondashuvlarni joriy etamiz. Bunda ushbu soha vakillarini tadbirkorlikka o'qitish, ularga loyiha tayyorlab berish, faoliyatini moliyalashtirish, mahsulotlariga bozor, biznesiga sheriklar topish bo'yicha yaxlit eko-tizim yaratiladi.

Buning uchun, eng avvalo, "Qishloq qurilish bank"ni "Biznesni rivojlantirish banki"ga aylantiramiz. Ushbu yangi bankning faoliyati ham, ishlash uslubi va moliyalashtirish mexanizmlari ham yangicha bo'ladi. Jumladan, bank huzurida har bir hududda jami 14 ta kichik biznes markazi tashkil etiladi.

Markazlar esa tashabbuskorlarning biznes loyihalarini ishlab chiqishga ko'maklashadi, o'z hisobidan yangi loyiha qilmoqchi bo'lgan

tadbirkorlarni o'qitadi, yangi loyihalarga zarur mutaxassislarni jalb qiladi, tadbirkorlar uchun buxgalteriya, soliq, audit, marketing, huquqiy va boshqa konsalting xizmatlarini ko'rsatadi.

Ikkinchidan, hududlardagi Kichik biznes markazlarida o'qigan tadbirkorlarning loyihalarini eng qulay shartlar asosida moliyalashtirish yo'lga qo'yiladi.

Uchinchidan, Kichik biznes markazlari ko'magida loyiha tashabbuskori va yirik davlat korxonalari bilan kooperatsiya aloqalari o'rnatiladi. Bunda yangi korxonalarda zamonaviy texnologiyalarni joriy qilish, xodimlar malakasini oshirish va mahsulotini realizatsiya qilishga Markazlar yordam beradi.

Shu bilan birga, ushbu korxonalarga davlat xaridlari tizimida o'zi ishlab chiqargan mahsulotlarni 2 yil davomida to'g'ridan-to'g'ri shartnoma bilan sotishga ruxsat beriladi.

To'rtinchidan, Kichik biznes markazlarini boshqarishga xususiy sheriklar jalb qilinadi. Ushbu tadbirkorlarga "Biznesni rivojlantirish banki"ga hissador bo'lib kirish huquqi beriladi.

Beshinchidan, yangi tizimni joriy etish bo'yicha alohida qonun ham qabul qilamiz. Bunda markaz bilan hamkorlikda kichik biznes loyihalarini amalga oshirish bilan bog'liq barcha jarayonlar soddalashgan tartibda belgilanadi.

Maqsadimiz – bir yil ichida kamida 150 mingta kichik biznes subyektini "oyoqqa turg'izish", kamida 25 mingtasini o'rta korxonalarga aylantirish, sohada 250 mingta yangi doimiy ish o'rni yaratishdan iborat.

**O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Shavkat Mirziyoyevning mamlakatimiz
tadbirkorlari bilan ochiq muloqot shaklida o'tkazilgan
uchrashuvdagi nutqidan**

18.08.2023

MUNDARIJA

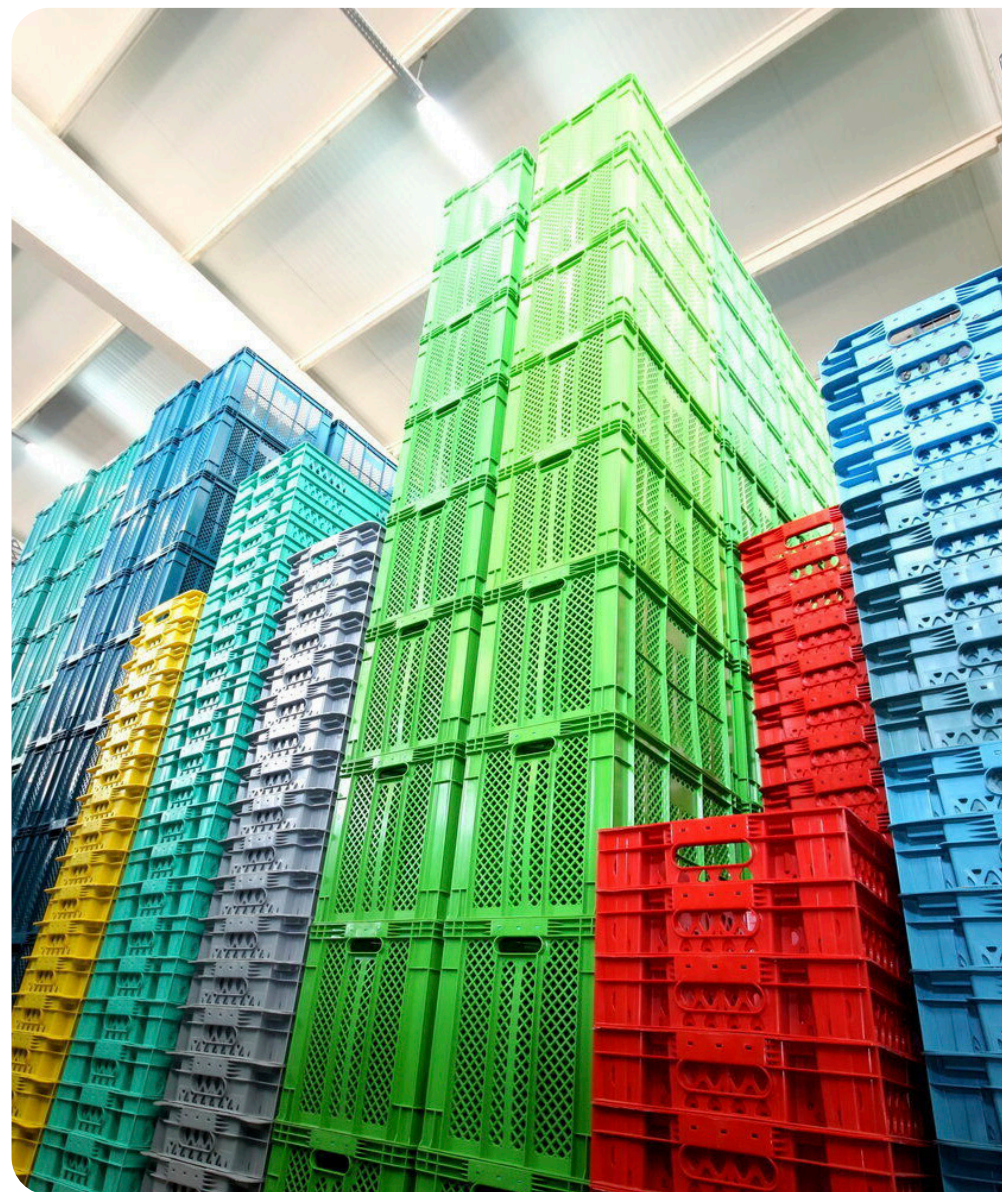
Moliyaviy termin va atamalarning glossariysi	8
1. Loyiha maqsadi	10
1.1. Loyiha maqsadi	11
2. Loyiha tashabbuskori	12
2.1. Loyiha tashabbuskori	13
3. Loyiha strategiyasi	14
3.1. Loyiha strategiyasi	15
4. Plastik yashiklar ishlab chiqarishning texnik tavsifi	16
4.1 Mahsulot haqida	17
4.2 Xom-ashyo haqida	19
4.3 Jihoz va uskunalar. Ishlab chiqarish jarayoni	24
4.4. Infrastruktura	27
5. Marketing konsepsiyasi	30

5.1. Marketing konsepsiyasi	31
6. Ishlab chiqarish rejasi	38
6.1. Ishlab chiqarish rejasi	39
7. HR rejasi	42
7.1. HR rejasi	43
8. Ta'minot rejasi	44
8.1. Ta'minot rejasi	45
9. Moliyaviy reja	46
9.1. Moliyaviy reja	47
9.1. Loyihani amalga oshirish uchun olinadigan kredit shartlari	48
9.2. Loyihani moliyalashtirish: moliyalashtirish mexanizmi va manbalari	49
10. Xulosalar	50
11. Biznes loyihaning hisob-kitob qismi	54

MOLIYAVIY TERMIN VA ATAMALARNING GLOSSARIYSI

Atama nomi	Kengaytmasi	O'zbek tilidagi ma'nosi
PV	Present Value	Kelajakdagi pul oqimlarining joriy qiymatini aniqlash imkonini beruvchi moliyaviy ko'rsatkich.
NPV	Net Present Value	Investitsiya loyihalari samaradorligini baholash uchun foydalaniladigan ko'rsatkich. Bu ko'rsatkich yillar davomidagi pul oqimlarini joriy qiymati va biznesga kiritilgan sarmoyaninig farqi sifatida aniqlanadi.
IRR	Internal Rate of Return	Investitsiyalarning ichki daromadlilik darajasi (IIDD) yoki ichki rentabellik darajasi potentsial investitsiyalar rentabelligini baholash uchun moliyaviy tahlilda qo'llaniladigan ko'rsatkichdir. IRR diskontlangan pul oqimlarini tahlil qilishda barcha pul oqimlarining sof joriy qiymatini (NPV) nolga tenglashtiradigan diskont stavkasi.
Diskontsiz kummulyativ saldo		Pul oqimini boshqarish va moliyaviy rejalashtirishda qo'llaniladigan o'lchovdir. Bu ko'rsatkich pul oqimlarini ma'lum bir muddatga qoldig'ini ko'rsatadi.
Diskontli kummulyativ saldo		Diskontni hisobga olgan holda jamlangan qoldiq - bu diskont stavkasini hisobga olgan holda har bir kichik davr oxirida to'plangan pulning umumiy miqdorini baholash imkonini beruvchi moliyaviy ko'rsatkich.

1. LOYIHA MAQSADI

1. 1. LOYIHA MAQSADI

Ushbu loyihaning asosiy maqsadi plastik yashiklar ishlab chiqarishni tashkil etish, bundan tashqari, loyihani ishga tushirish orqali respublika aholisining ushbu mahsulotlarga bo'lgan ehtiyojini qondirish, hamda yangi ish o'rinlari yaratish, mamlakatimizning eksport salohiyatini oshirish uchun imkoniyatlar yaratishdan iborat.

Ushbu loyihani amalga oshirish uchun, plastik yashiklar ishlab chiqarish uskunalar to'plamini xarid qilish maqsadida, umumiy qiymati 400 mln so'm miqdorida investitsiya (bundan 250 mln. so'm bank krediti) mablag'larini jalb qilish rejalashtirilgan.

Loyihaning boshlang'ich qiymati quyidagi jadvalda ko'rsatilgan.

Jadval 1.1. (ming so'mda)

Nomi	Summa	Loyihada ishtirok etish			
		Kredit	%	O'z mablag'lari	%
Plastik yashiklar ishlab chiqarish liniyasi	250 000	250 000	100%	-	0%
Aylanma mablag'lar	131 250		0%	131 250	100%
Investitsion davrdagi kredit foizlari	18 750		0%	18 750	100%
Jami	400 000	250 000	63%	150 000	37%

Loyiha tashabbuskoriga ushbu loyihani amalga oshirish eksportbop mahsulotlar ishlab chiqarishga imkon beradi.

2. LOYIHA TASHABBUSKORI

2.1. LOYIHA TASHABBUSKORI

Loyiha tashabbuskorining asosiy faoliyati – plastik yashiklar ishlab chiqarish, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi qonunchilik hujjatlarida taqiqlanmagan va tashkilot ustaviga muvofiq boshqa faoliyat turlari kiradi.

Loyiha tashabbuskori O'zbekiston Respublikasi qonunchilik hujjatlarida belgilangan tartibda davlat ro'yxatidan o'tkazilgan kundan boshlab tadbirkorlik subyekti hisoblanadi.

Loyiha tashabbuskori xo'jalik faoliyatini o'zini-o'zi ta'minlash va o'zini-o'zi moliyalashtirish tamoyillari asosida amalga oshiradi. O'zbekiston Respublikasi bank muassasalarida milliy va chet el valyutasidagi hisobvaraqlariga ega bo'ladi.

Loyihaning joriy faoliyatini boshqarish nafaqat menejment sohasida, balki ishlab chiqarish sohasida tajribaga ega bo'lgan direktor tomonidan amalga oshirilishi maqsadga muvofiq.

3. LOYIHA STRATEGIYASI

3.1. LOYIHA STRATEGIYASI

O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotining ustuvor tarmoqlarida tarkibiy o'zgarishlarning asosiy vositalaridan biri iqtisodiyotga investitsiyalarni jalb qilish bo'yicha davlat siyosati hisoblanadi.

So'nggi yillarda O'zbekistonda juda qulay investitsiya muhiti yaratildi, bu birinchi navbatda, har qanday strategik investor uchun muhim bo'lgan siyosiy va iqtisodiy barqarorlik bilan tavsiflanadi.

Kichik biznesni rag'batlantirishning mavjud choralari va kichik biznes loyihalariga imtiyozlar berilishi loyihani yaratishning asosiy sabablari sifatida ko'rsatilishi mumkin.

Ushbu loyiha doirasida loyiha tashabbuskorining strategik maqsadi ushbu biznes loyiha uchun qulay hududda plastik yashiklar ishlab chiqarishni tashkil etishdir.

4. PLASTIK YASHIKLAR ISHLAB CHIQRISHNING TEXNIK TAVSIFI

4.1 MAHSULOT HAQIDA

Plastik yashiklar tarixi haqida qisqacha ma'lumot. Plastik yashiklar va boshqa plastik mahsulotlar, asosan, yuqori molekulyar birikmalar asosida olinadigan materiallardan tayyorlanadi. Bu materiallar issiqlik yoki bosim ta'sirida qoliplanadi va qoliplangan shaklini mustahkam saqlaydi. Plastik mahsulotlar yengilligi, elektr toki va issiq-sovuqni o'tkazmasligi, atmosfera ta'sirlariga chidamliligi, yemiruvchi muhitga va haroratning keskin o'zgarishiga bardoshliligi, mexanik mustahkamligi yuqoriligi va murakkab shaklli buyumlar yasash imkoniyati bilan ajralib turadi.

Tarixiy jihatdan, birinchi plastmassa - parkezin, 1856-yilda birmingemlik metallurg Aleksandr Parks tomonidan ixtiro etilgan. Keyinchalik, turli xil plastik turlari va ularning qo'llanilishi kengayib, ko'plab sanoat va uy-ro'zg'or buyumlarining ishlab chiqarilishida muhim o'rin tutadigan bo'ldi.

O'zbekistonda ham plastik mahsulotlar ishlab chiqarish sohasida bir qator loyihalar amalga oshirilgan. Masalan, "Nukus polimer" mas'uliyati cheklangan jamiyati tashkil etilib, ushbu korxonalarda polimer yashiklar, idishlar va trubalar ishlab chiqarish yo'lga qo'yilgan.

Bugungi kunda butun dunyo bo'ylab ko'plab plastik yashiklardan foydalanilmoqda va har yili ularning bir trilyondan ortig'i ishlab chiqarilayotgani ma'lum bo'lib, ular turli joylarda, inson faoliyatining hamma sohalarida uchraydi va har xil maqsadlarda qo'llaniladi, masalan, maishiy texnikalardan tortib, oziq-ovqat mahsulotlarini tashishgacha.

Bir martalik ishlatiladigan plastik yashiklar, odatda bir necha soniya yoki daqiqalar davomida foydalanish uchun mo'ljallangan

va keyin tashlab yuboriladigan plastik mahsulotlardir. Ular quyidagi sohalarda keng qo'llaniladi:

Oziq-ovqat va ichimliklar. Bir martalik ishlatiladigan plastik idishlar, stakanlar, vilkalar va pichoqlar kabi mahsulotlar oziq-ovqat va ichimliklar uchun ishlatiladi.

Tibbiyot: Tibbiy asboblari va idishlar, masalan, shpritslar va test tubiklari uchun ham bir martalik ishlatiladigan plastikdan foydalaniladi.

Tadbirlar va bayramlar. Katta miqdordagi mehmonlarni qabul qilishda, masalan, to'y va bayramlarda, tez va oson tozalash uchun bir martalik ishlatiladigan plastik idish-tovoqlar afzal ko'riladi. Biroq, bu mahsulotlar atrof-muhitga salbiy ta'sir ko'rsatmaydi, chunki ular tez-tez chiqindilarga aylanadi va qayta ishlab chiqariladi.

Plastik yashikning qaysi turi ishlatilmasin, uning atrof-muhitga ta'sirini kamaytirishning kaliti uning maksimal miqdorda qayta ishlatilishidir. Plastik yashiklarni asl maqsadi bo'yicha qayta ishlatish mumkin bo'lmaganda (masalan, oziq-ovqat mahsulotlarini tashish uchun), uni boshqa maqsadlarda ishlatish kerak, masalan, buyumlarni saqlash idishi sifatida.

Plastik yashiklarning afzalliklari quyidagilardan iborat:

Yengillik: plastik yashiklar juda yengil, shuning uchun ularni ko'chirish va tashish oson.

Qayta ishlatish imkoniyati: plastik yashiklar qayta ishlatilishi mumkin bo'lgan mahsulot turiga kiradi, bu esa resurslarni tejashga yordam beradi.

Mustahkamlik: plastik yashiklar juda mustahkam va uzoq muddat ishlatishga mos.

Tabiiy sharoitlarga chidamlilik: plastik yashiklar suvga,

issiqlikka va sovuqqa qarshi chidamli mahsulot hisoblanadi.

Tarkibiy xususiyatlar: plastik yashiklarni turli xil hajm va shakllarda ishlab chiqarish mumkin, bu esa ularni turli xil mahsulotlar uchun moslashtirishga yordam beradi.

4.2 XOM-ASHYO HAQIDA

Loyihaning uzluksiz va barqaror ishlashini ta'minlaydigan eng mas'uliyatli jihatlardan biri – bu, zarur xom-ashyo bazasi bilan uzluksiz ta'minlashdir.

Plastik yashiklar ishlab chiqarish uchun qancha xom-ashyo kerak?

Polimerlar. Bu asosiy xom-ashyo hisoblanadi. Polimerlar plastikning asosiy tarkibiy qismi bo'lib, ularning har xil turlari mavjud, masalan, polietilen, polipropilen, polisterin, va boshqalar.

Qo'shimcha moddalar: Bu moddalar plastikning xususiyatlarini o'zgartirish uchun ishlatiladi. Ular orasida stabilizatorlar, rang beruvchilar va boshqalar mavjud.

Polipropilen (PP) - dunyodagi eng mashhur termoplastik polimerlardan biri bo'lgan plastmassadir. U o'nlab sanoat va ishlab chiqarish, shuningdek, tibbiyot, qurilish va boshqa ko'plab sohalarda talabga ega. PPga bo'lgan talab global iqtisodiyotning holatiga qarab o'zgarib turadi, lekin u barqaror ravishda o'sib bormoqda.

Uning mashhurligi moslashuvchan qadoqlash bozorining rivojlanishi va yoqilg'ini tejash maqsadida turli xil mahsulotlarni tashishda transport vositalarining og'irligini kamaytirish tendensiyasi bilan izohlanadi. Shuning uchun, polipropilen haqida batafsilroq gapirishga arziydi: u qanday material, plastmassa qanday ko'rinishga ega va u qanday xususiyatlarga ega. Uning istiqbollariga ham e'tibor qaratish lozim.

Ushbu modda propilenning termoplastik polimeri, to'yinmagan uglevodorod etilenga mansub alkenlar sinfidan bo'lgan gazdir. Standart formula bilan u polikristal tuzilishga ega. Har qanday plastmassa singari, u qizdirilganda plastik holatga aylanishi mumkin va shunga mos ravishda harorat pasayganda qattiqlashadi. Polipropilen nima ekanligini oddiy so'zlar bilan tushuntirishga urinishda deyarli har doim moddaning fotosuratlarini ishlatiladi. U o'ziga xos tuzilishga ega. Umuman olganda, materialning ko'rinishi ko'p jihatdan uning analoglaridan farq qiladi. Jismoniy fazilatlar ham ajralib turadi. Iste'molchilar uchun asosiy xususiyatlar - bu sezilarli yuk bosimiga ham bardosh berish qobiliyati, optimal zarba kuchiga va eskirishga chidamliligidir. Oxirgi sifat polimerning doimiy mexanik stressda ham asl shaklini saqlab qolishi mumkinligini anglatadi.

Olimlarning fikriga ko'ra, yaqin kelajakda asosiy tendensiya moddalarni qayta ishlash bo'ladi. Tahlilchilarning prognozlariga

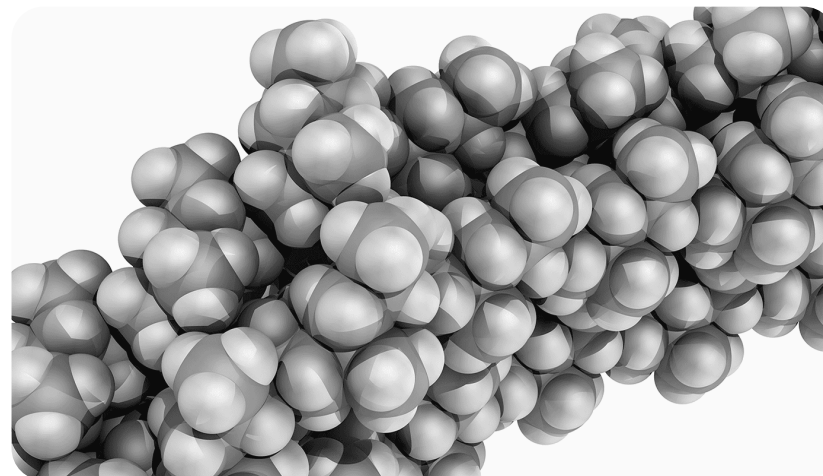
ko'ra, iqtisodiyotning holatiga qarab, uning umumiy ishlab chiqarilishi yiliga taxminan 5-7 foizga o'sishi mumkin. Osiyo-Tinch okeani mintaqasi, asosan, Xitoy va Hindiston eng katta rivojlanish istiqboliga ega.

Polipropilen, kimyoviy birikmalarning katta molekulali tarkibiy qismlaridir. Ular bir yoki bir necha turli ko'p sonli takrorlanuvchi guruhlar (monomer zvenolari)dan tashkil topgan yuqori molekulyar massali kimyoviy birikmalardan iboratdir.

Polipropilen tabiiy (misol uchun, kumush, yun, ipak) va sintetik (misol uchun, polietilen, polistiren, polivinil xlorid) bo'lishi mumkin. Ular plastiklar, laklar, kleylar, sintetik kumushlar va boshqa ko'plab mahsulotlarni ishlab chiqarishda ishlatiladi.

Polipropilenlar quyidagi xususiyatlarga ega:

Yuqori molekulyar massa: Polipropilenlar, molekulari bir necha mingdan bir necha milliongacha atomdan iborat bo'lgan birikmalardir.

Polipropilen o'zining mustahkamligi, namlikning deyarli nolga teng singdirilishi, mukammal kimyoviy inertligi, past ishqalanish koeffitsiyenti, ishlov berish qulayligi va boshqalar kabi ajoyib xususiyatlari tufayli dunyodagi eng ko'p qirrali va keng qo'llaniladigan termoplastiklardan biridir.

Ushbu loyihani to'liq quvvatda ishlashini ta'minlash uchun quyidagi jadvalda ko'rsatilgan miqdorda xom-ashyo zarur bo'ladi.

Nomlanishi	O'lchov birligi	Narxi (ming so'm)	Yillik talab (kg)	Yillik qiymati (ming so'm)
Polipropilen (PP)	kg	19,5	9 617	187 538
Jami			9 617	187 538

4.3 JIHOZ VA USKUNALAR. ISHLAB CHIQARISH JARAYONI

Uskunalar. Bozorda har bir byudjetga mos keladigan ko'plab uskunalar mavjud. Ishlab chiqarish liniyasi quyidagi tarkibiy qismlardan iborat:

1. Xom-ashyo solinuvchi bunker;
2. Yuqori texnologiyali termoplastavtomat uskunasi.

Nº	Uskuna nomi	Soni (dona)
1	Xom-ashyo solinuvchi bunker	1
2	Yuqori texnologiyali termoplastavtomat uskunasi.	1

Ushbu uskunalar to'plami Xitoy Xalq Respublikasida ishlab chiqariladi.

Turli o'lchamdagi plastik yashiklar ishlab chiqarishni tashkil etish uchun yuqoridagi uskunalar to'plamini maqbul yetkazib beruvchidan sotib olish maqsadga muvofiq. Hozirgi vaqtda yurtimizda turli xil uskunalarni yetkazib beruvchi va loyiha tashabbuskoriga uskunalarni to'g'ri ishlatishni o'rgatuvchi injiniring tashkilotlari mavjud.

Plastik yashiklar tayyorlash

Savdoda va boshqa sohalarda plastikdan tayyorlangan turli o'lchamdagi yashiklar xaridorgir. Ular turli xil xo'jalik mahsulotlaridan tortib mevalargacha bo'lgan kichik tovarlarni saqlash va tashish uchun juda qulaydir. Shu sababli, ma'lum bir konfiguratsiya, quvvat va og'irlikdagi maxsus tayyorlangan plastik yashiklar ishlab chiqarishga talab yuqori.

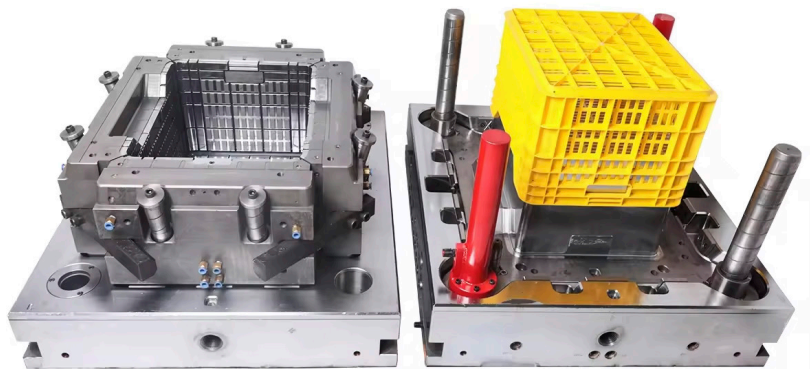
Zamonaviy uskunalar tufayli ko'p marta qayta ishlatish mumkin bo'lgan ko'p miqdordagi plastik yashiklarni tezda ishlab chiqarish mumkin. Asosiysi, tegishli texnologiya va polipropilen turini tanlashdir. Buning natijasida, keng turdagi tovarlar uchun mos keladigan sifatli va uzoq muddatli mahsulotlar hosil bo'ladi.

Ishlab chiqarish qanday amalga oshiriladi

Ko'pincha plastik yashiklarni tayyorlash uchun maxsus termoplastavtomatdan foydalaniladi. Bu yuqori texnologiyali to'liq jarayonni o'z ichiga olgan mashinadir. Uskunaga polipropilen granulari yuboriladi, ular yuqori haroratda qizdiriladi va eritiladi. Keyin suyuq massa quyma shaklga quyiladi va sovutiladi. Va bir necha daqiqadan so'ng uskunadan tayyor yashik chiqadi.

Ushbu jarayonlardan oldin qoliplarni ishlab chiqarish kabi bosqich mavjud. Qolip – bu, tayyor mahsulotning o'lchamlari va shakllariga xos bo'lishi kerak bo'lgan shakllardir. Bu juda

murakkab element bo'lib, metall dan iborat va juda ko'p dizayn xususiyatlariga ega bo'lishi mumkin.

Termoplastavtomat uskunalarining afzalliklari

Plastmassa yashiklarni ishlab chiqaruvchi press-formali avtomatlar ko'rinishidagi yuqori texnologiyali uskunarlar juda murakkab va qimmat. Biroq, ushbu investitsiya qisqa vaqt ichida katta hajmdagi tovarlarni ishlab chiqarish hisobiga o'zini oqlaydi. Har kuni savdoda turli shakl va o'lchamdagi plastik yashiklarga bo'lgan talab yuqori ekanligini hisobga olsak, ushbu faoliyat turi o'zini juda foydaliligini ko'rsatmoqda.

Turli xil polipropilendan tayyorlangan idishlarni ishlab chiqarishning asosiy afzalliklari quyidagilardir.

- Nuqsonli mahsulot ishlab chiqarishning minimal foizi - polipropilenni to'g'ri tanlash, ehtiyotkorlik bilan tayyorlash bilan bo'shliqlar va boshqa nuqsonlarsiz mahsulotlar olinadi.

- Yuqori mahsulodlikka ega to'liq avtomatlashtirilgan jarayon.
- Mahsulotlarni qo'shimcha qayta ishlashga hojat yo'q.
- Murakkab tuzilish va shakldagi ingichka devorli plastik yashiklarni yasash mumkin.

Plastik yashiklar tayorlash jarayonida asosiy material sifatida plastiklar ishlatiladi. Plastiklar tabiiy yoki sintetik yuqori molekulali birikmalar asosida olinadigan materiallardir. Ular issiqlik yoki bosim ta'sirida qoliplanadi va qoliplangan shaklini mustahkam saqlaydi.

Materiallarni tayyorlash: polipropilen granularini xom-ashyo solinuvchi bunkerga kerakli miqdorda solinadi. Solingan xom-ashyo spiralsimon trubadan o'tib qizdirilgandan so'ng suyuq holatga keladi.

Qoliplash jarayonlari: suyuq holatga kelgan xom-ashyo avtomatik ravishda qoliplash jarayoniga o'tadi va bu jarayonda tayyor plastik yashiklar shakliga keltiriladi. Tayyorlash jarayonida turli xil qoliplash usullari ishlatiladi. Bu usullar ichida bosim ostida quyish, presslash va ichki yuzada qoliplash usullari bor.

Bu jarayonning har bir qismi uchun alohida texnologik parametrlar va usullar mavjud. Bu parametrlar va usullar mahsulotning sifatini va xususiyatlarini ta'minlaydi.

4.4. INFRASTRUKTURA

Ushbu loyihada qurilish montaj ishlari amalga oshirilmaydi. Loyihani amalga oshirish uchun maqbul joydan bino ijaraga olinadi. Ammo jihoz va uskuna binoda joylashishi uchun binoni moslashtirish zarur bo'ladi.

Ushbu loyihani amalga oshirish uchun binolar va joy tanlash

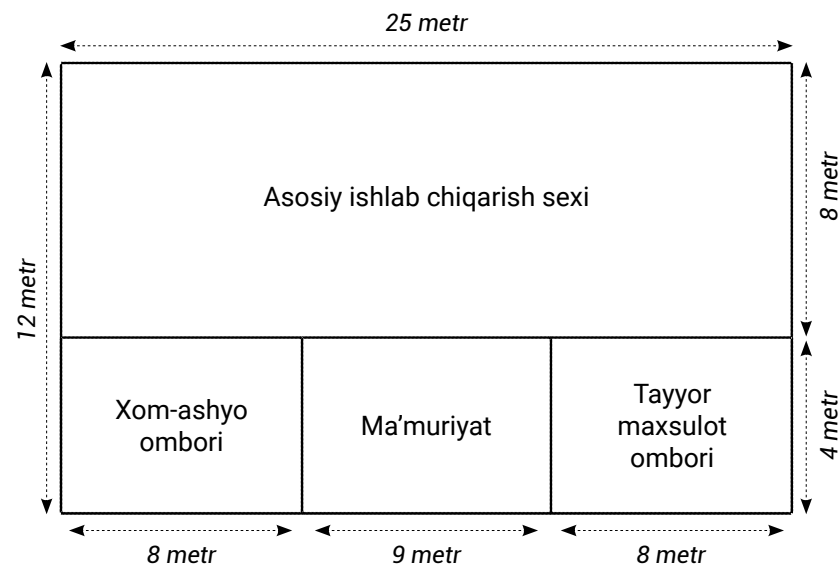
alohida e'tibor talab qiladi. Polietilendan mahsulotlar ishlab chiqarish atrof-muhitga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Shuning uchun, plastik yashik ishlab chiqarishni tashkil etishni faqat barcha ekologik xavfsizlik talablari bajarilgan taqdirda amalga oshirish mumkin.

Jihoz va uskuna binoda joylashishi uchun binoni o'lchamlari quyidagicha bo'lishi kerak.

Nº		Balandligi, m	Eni, m	Uzunligi, m	Binoning umumiy maydoni, m ²	Binoni xajmi, m ³
1	Asosiy ishlab chiqarish binosi	8	6	20	120	960
2	Xom-ashyo omborxonasi	8	4	5	20	160
3	Tayyor mahsulotlar omborxonasi	8	4	9	36	288
4	Ma'muriyat uchun	8	4	6	24	192
5	Jami				200	1 600

Bundan tashqari plastik yashik ishlab chiqarish sexi aholi punktlaridan uzoqroqda joylashishi, ushbu hudud 380V li elektr energiyasi va suv bilan ta'minlangan bo'lishi zarur.

Ishlab chiqarishni tashkil etish binosi to'g'risida ma'lumot

5. MARKETING KONSEPSIYASI

5.1. MARKETING KONSEPSIYASI

Zamonaviy dunyoda loyiha faqat iste'molchilarning talablarini e'tiborsiz qoldirmasa, muvaffaqiyatga erishishi mumkin. Talablarni tadqiq qilish va mijozlarning maksimal talablarini qondirish samaradorligini oshirish uchun yangi mijozlarni qo'lga kiritishni hamda mavjud mijozlarga sifatli xizmat ko'rsatishni, mahsulot yetkazib berishni davom ettirmoqchi bo'lgan tadbirkor, ular haqiqatan ham nimani xohlashlarini va ularga nima kerakligini bilishi kerak.

Bozorni segmentatsiya qilish turli xil obyektlar bo'yicha amalga oshiriladi, ammo marketingda eng katta e'tibor iste'molchilarning xohishlariga qaratiladi. Shu bilan iste'molchilar tashkilotning marketing harakatlariga turli xil qarashlari bo'yicha bozorni segmentatsiya qilishi kerak bo'ladi.

Bozor segmenti – o'xshash afzalliklarga ega bo'lgan, bir qator bir xil xususiyatlarga xos va marketing takliflariga aynan javob beradigan iste'molchilar majmuidir.

Taklif tuzilmasidan kelib chiqib, bozorning quyidagi makrosegmentlarini ajratish kerak:

- **iste'mol bozori**
- **sanoat bozori.**

Iste'mol bozori. Bizning ushbu segmentdagi iste'molchilarimiz respublikaning turli yoshdagi, turli daromad darajasi va oilaviy ahvoli turlicha bo'lgan barcha aholisidir.

O'zbekiston aholisi soni bo'yicha MDH mamlakatlari orasida Rossiyadan keyin ikkinchi o'rinda turadi. BMT Aholishunoslik jamg'armasining jahon reytingida respublika 41-o'rinni egallaydi. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasining

ma'lumotlariga ko'ra, O'zbekiston Respublikasining doimiy aholisi 2024 yil 22 aprel holatiga 37 milliondan ortiq kishini tashkil etdi.

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasining ma'lumotlariga ko'ra, aholi daromadlari o'sishda davom etmoqda.

O'zbekiston bozorida raqobatchi bo'lgan ko'plab mahalliy plastik yashiklar ishlab chiqaruvchi tadbirkorlar faoliyat ko'rsatmoqda. Ammo bozorda ushbu mahsulotlar savdosiga yetarlicha talab mavjud va keskin raqobat kuzatilmaydi.

Nomlanishi	Manzili
"GAMMA PLAST" MCHJ	Toshkent sh., Bektemir tumani, Porloq ko'chasi, 53-uy
PLASTIK TOVARLAR MCHJ	Toshkent sh., Mirobod tumani, OqYo'l 1-tor ko'chasi
SOV PLAST ITAL OAJ	Toshkent sh., Bunyodkor shoh ko'chasi, 29a-uy
BEST PLAST	Toshkent sh., Chilonzor tumani, Chilonzor 16-daha, 24-uy,
UZ PLAST	Toshkent sh., Uchtepa tumani, Taqachi ko'chasi, 48A-uy
PLAST TRADE COMPANY MChJ	Toshkent sh., Chilonzor tumani, Muqimiy ko'chasi, 14-uy, 3-xonadon
EASY PLAST MChJ	Toshkent viloyati, Qibray tumani, Do'stlik ko'chasi, 1-uy
EXIM PLAST MChJ	Toshkent sh., Mirzo-Ulug'bek tumani, Hirot ko'chasi, 60-uy
INTER PLAST GROUP MChJ	Toshkent sh., Yashnobod tumani, Jarqurg'on kochasi, 49-uy

O'zbekiston Respublikasining bozor iqtisodiyotiga o'tishi va iqtisodiy mustaqilligini ta'minlash salohiyatini kengaytirish, mavjud standartlarga mos keladigan zamonaviy, yuqori sifatga ega plastik yashiklar ishlab chiqarishni tashkil etishni talab qiladi.

Ushbu loyiha O'zbekiston Respublikasi hududida plastik yashiklar ishlab chiqarishni tashkil etish orqali O'zbekiston Respublikasi aholisini plastik yashiklarga bo'lgan ehtiyojini qondirishga qaratilgan.

Plastik yashiklar ishlab chiqarishni tashkil etish, mahsulotlar miqdori, sifati va daromadlari bo'yicha barcha afzalliklarga ega.

Loyiha tashabbuskorini loyihani amalga oshirishda asosiy rag'batlantiruvchi omillar quyidagilardan iborat bo'lishi zarur:

- **narx;**
- **sifat.**

Loyihaning marketing strategiyasi sotilayotgan mahsulotlar sifatiga, mahsulotning ushbu turiga bo'lgan talabni doimiy ravishda o'rganishga, bozordagi vaziyatga moslashuvchan

javob berishga asoslanadi. Shuningdek, loyihaning mablag'larini loyihani kengaytirishga qayta yo'naltirish va shundan kelib chiqib, narxlar siyosati va taktikasining moslashuvchanligiga erishish orqali marketing strategiyasini takomillashtirib borishi kerak.

Ushbu loyiha bo'yicha sotishni tashkil etishga mo'ljallangan mahsulotlar assortimenti bozorda raqobatchilar tomonidan sotiladigan narxlarning qiyosiy tahlili quyida keltirilgan:

Assortiment nomi	O'lchov birligi	Sotish narxi (ming so'm)	
		Loyiha tashabbuskorida	Raqobatchilarda
Plastik yashik 300X200X120 mm	dona	3,60	4,15
Plastik yashik 400X300X140 mm	dona	6,10	6,9
Plastik yashik 600X400X220 mm	dona	7,6	8,5

Yuqorida keltirilgan jadvaldan ko'rinib turibdiki, loyiha bozorda o'rtacha xaridor uchun qulay bo'lgan mahsulot sotish narxining pastligi afzalligiga ega.

Bozorni o'rganish va tadbirkorlarning ilg'or tajribasi shuni ko'rsatdiki, plastik yashiklar ishlab chiqarishni tashkil etishda bozor konyunkturasini doimiy ravishda o'rganish kerak.

Loyiha tashabbuskori quyidagi tadbirlarni amalga oshirishni rejalashtirishi zarur:

- Mahsulotlarning asosiy xaridorlari yuridik va jismoniy shaxslar ekanligini hisobga olgan holda, raqobatchilarning

mahsulotlar savdosini tashkil etishi va mahsulotga bo'lgan talab intensivligini, ushbu bozordagi narxlar holatini diqqat bilan o'rganish, uni istiqbolda prognoz qilish va mahsulotlarni yetkazib berish va sotish narxlarini oldindan tuzatish zarur. Qisqa qilib aytganda, xaridorlarni qachon qanaqa mahsulot turini xohlashini doimo o'rganib borish kerak.

- Faol maqsadli reklama ishlarini o'tkazish.

Plastik yashiklarga bo'lgan talab va taklif, iqtisodiyotning asosiy tushunchalaridan biri bo'lgan bozor iqtisodiyoti prinsiplari asosida shakllanadi.

Talab, xaridor yoki iste'molchining bozorda muayyan tovarlarni sotib olish istagi sifatida tavsiflanadi, bu esa pul imkoniyatlari bilan ta'minlangan ehtiyojlarga asoslanadi.

Taklif esa, ishlab chiqaruvchilar yoki sotuvchilarning o'z mahsulotlarini bozorga chiqarish istagi bilan bog'liq. Plastik yashiklarga talab quyidagi omillarga bog'liq bo'lishi mumkin.

Iste'molchilarning ehtiyojlari:

Oziq-ovqat, ichimliklar, elektronika va boshqa turli mahsulotlarni saqlash va tashish uchun zarur bo'lgan plastik yashiklar.

Atrof-muhitga bo'lgan ongli munosabat: Plastik yashiklarni qayta ishlash va qayta foydalanish imkoniyatlari.

Iqtisodiy sharoitlar:

Narxlar va iste'molchilarning daromadlari plastik yashiklarga bo'lgan talabga ta'sir ko'rsatadi.

Taklif esa, quyidagilarga bog'liq bo'lishi mumkin:

Ishlab chiqarish xarajatlari: Plastik yashiklarni ishlab chiqarish uchun zarur bo'lgan xom-ashyo va energiya narxlari.

Texnologiya: Ishlab chiqarish samaradorligini oshirish yoki kamaytirish uchun qo'llaniladigan texnologiyalar.

Soliqlar va dotatsiyalar: Hukumat tomonidan beriladigan soliq imtiyozlari yoki subsidiyalar.

Plastik yashiklarga bo'lgan talab va taklifning elastikligi, ya'ni narx o'zgarishiga qanchalik tez va kuchli javob berishini ham o'rganish muhimdir.

Agar plastik yashiklarga bo'lgan talab yoki taklif o'zgaruvchan bo'lsa, narx o'zgarishlari talab yoki taklif miqdorlarida katta o'zgarishlarga olib keladi.

Agar u o'zgaruvchan bo'lmasa, narx o'zgarishlari talab yoki taklif miqdorlariga deyarli ta'sir qilmaydi. Bu iqtisodiy tushunchalar, plastik yashiklar bozorini tahlil qilishda va ularning narxini belgilashda asosiy rol o'ynaydi.

Shuningdek, bu ma'lumotlar, plastik yashiklarni ishlab chiqaruvchilar va iste'molchilar uchun qaror qabul qilishda muhimdir.

Shunday qilib, bugungi kunda plastik mahsulotlar bozori barqaror o'sish tendensiyasi bilan ajralib turadi. Bundan tashqari, iqtisodiyotning hozirgi holati va aholining farovonligi, plastik mahsulotlar bozori yanada rivojlanishini ko'rsatmoqda.

Loyiha tashabbuskori o'zining vazifasi maksimal foyda olish deb bilishi lozim, shu bilan birga mahsulotlarning narxi iste'molchilar uchun maqbul bo'lishi kerak.

Narxni belgilashning asosiy tamoyili mahsulotlarning narxini shunday darajada belgilashdirki, u birinchidan, sotuvchining mahsulot uchun sarflagan xarajatlarini qoplashi va ikkinchidan, sotuvchi ham, xaridor ham o'zaro foyda olishini ta'minlashi zarur.

Nomlanishi	O'lchov birligi	Maksimal ishlab chiqarishdagi soni	Sotish narxi (ming so'm)	Summasi (ming so'm)
Plastik yashik 300X200X120 mm	dona	49 280	3,65	179 872
Plastik yashik 400X300X140 mm	dona	52 800	6,15	324 720
Plastik yashik 600X400X220 mm	dona	54 560	7,7	420 112

6. ISHLAB CHIQRISH REJASI

6.1. ISHLAB CHIQRISH REJASI

Loyihani samarali amalga oshirish uchun loyiha tashabbuskori quyidagi tadbirlarni amalga oshirishi lozim bo'ladi:

1. Loyiha konsepsiyasini ishlab chiqish;
2. Loyiha texnik-iqtisodiy asoslarini, moliyaviy hisob-kitoblarini va marketing strategiyalarini ishlab chiqish;
3. Loyiha tashabbuskori tadbikorlik subyekti sifatida tashkilotini davlat ro'yxatidan o'tkazish;
4. Ishlab chiqarishni tashkillashtirish uchun maqbul shartlardagi bino izlash;
5. Uskuna va xom-ashyo yetkazib beruvchilar bilan aloqalarni o'rnatish;
6. Kredit tashkilotlari bilan muzokaralar o'tkazish va moliyalashtirish manbalarini aniqlash;
7. Loyihani moliyalashtirish hujjatlarini ishlab chiqish va bankka taqdim etish;
8. Bank tomonidan moliyalashtirishning ochilishi;

9. Ijaraga olingan bino mulkdori bilan shartnoma rasmiylashtirish;

10. Binoga uskunalar to'plamini to'g'ri joylashtirish;

11. Mahsulot ishlab chiqarishni yo'lga qo'yish;

12. Sotishni tashkil qilish.

Loyiha tashabbuskori loyihani amalga oshirishning birinchi yilidan beshinchi yiligacha ishlab chiqarish quvvatini kamida 60 foizda o'zlashtirishni rejalashtirishi maqsadga muvofiq.

Quvvatni yillar bo'yicha o'zlashtirish koeffitsiyenti.

	1 yil	2 yil	3 yil	4 yil	5 yil
Quvvat o'zlashtirilishi % da	60%	60%	60%	60%	60%

Ekologik hujjatlarni rasmiylashtirish

Har qanday yangi loyiha bo'yicha ishlab chiqarish korxonasini tashkil etilishida ekologiya yo'nalishi bo'yicha 5 ta normativ-hujjat ishlab chiqilishi majburiy tarzda qonunchiligimiz bilan mustahkamlanib qo'yilgan. Bular:

AMTA – atrof-muhitga ta'siri arizasi haqidagi hujjat;

EOA – ekologik oqibatlar arizasi haqidagi hujjat;

PDV – atmosfera qatlamiga chiqariladigan tashlamalar haqidagi normativ;

PDS – yer qatlamiga chiqariladigan zararli chiqindi oqavalar haqidagi normativ. Agar chiqindi suvlar kanalizatsiya tarmog'iga ulansa KEN normativi ishlab chiqariladi ;

PDO – ishlab chiqarish korxonasining faoliyati davomida ajraladigan sanoat va maishiy chiqindilarning hududga va atrofga joylashtirilishi haqidagi normativ. Agar chiqindilar ekologik sertifikatlangan bo'lsa kompensatsion to'lovlarga tortilmaydi.

7. HR REJASI

7.1. HR REJASI

Loyiha tashabbuskori har bir xodimning loyihaning muvaffaqiyatiga to'liq hissa qo'shishi va shu bilan birga o'zining professional va shaxsiy o'sishi hamda ijtimoiy himoyalangan bo'lishi uchun barcha zarur amallarni bajarishi lozim. Mehnat haqi adolatli bo'lishiga va xodim hamda loyiha tashabbuskori o'rtasidagi munosabatlarning sheriklik tamoyillarini aks ettirishiga intilishi kerak.

Ushbu loyihada xodimlarining soni 6 kishini, shu jumladan ma'muriy va boshqaruv xodimlari - 2 kishini, ishchi xodimlar - 4 kishini tashkil qiladi.

(ming so'mda)

Xodimlar	Soni	Ish haqi	Oylik ish haqi	Ijtimoiy soliq (12%)	Jami
1. Boshqaruv va adminstratsiya					
Bosh direktor	1	8 000	8 000	960	8 960
Jami	1		8 000	960	8 960
2. Moliyaviy bo'lim					
Buxgalter	1	5 000	5 000	600	5 600
Jami	1		5 000	600	5 600
3. Maxsulot sotish va marketing bo'limi					
Sotuv bo'yicha menedjer	1	6 000	6 000	720	6 720
Mutaxassis	1	4 000	4 000	480	4 480
Jami	2		10 000	1 200	11 200
4. Ishlab chiqarish					
Bosh injener	1	7 000	7 000	840	7 840
Ishchi	1	5 000	5 000	600	5 600
Jami	2		12 000	1 440	13 440
Jami xodimlar	6		35 000	4 200	39 200
Yillik jami			420 000	50 400	470 400

8. TA'MINOT REJASI

8.1. TA'MINOT REJASI

Loyihani muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun xom-ashyo, asosiy vositalar va boshqa resurslar bilan o'z vaqtida ta'minlanishi zarur.

Loyiha bo'yicha to'liq quvvatda mahsulot ishlab chiqarilganda, 9,6 tonna polipropilen granulasi zarur bo'ladi. Ammo loyiha tashabbuskori, birinchi yildan beshinchi yiligacha uskunalar 60% quvvat bilan ishlayotganligi sababli 5,8 tonna polipropilen granulasi bilan ta'minlashi zarur.

Bundan tashqari ishlab chiqarish va ma'muriy xarajatlar uchun ham xom-ashyo va materiallar talab etiladi va bu xisob kitoblarda keltirilgan.

Asosiy vositalarni ham ya'ni jihoz va uskunalarni o'z vaqtida sotib olish, olib kelish, bojxonada rasmiylashtirish, o'rnatish va ishga tushirish muhim ahamiyat kasb etadi. Bunda jihoz va uskunalar uchun ishlab chiqaruvchilar bilan muzokaralar olib borish, shartnoma tuzish, akkreditiv ochish, pul mablag'larini o'tkazib berish jarayonlari alohida nazorat qilinishi zarur.

Ushbu loyihani amalga oshirish uchun energiya resurslari talab qilinadi.

Yillik foydalanish xarajatlari to'g'risidagi ma'lumotlar quyidagi jadvalda keltirilgan.

Nomlanishi	O'lchov birligi	Yillik ehtiyoj	Birlik narxi (ming so'm)	Yillik xarajatlar (ming so'm)
Elektr energiyasi	kVt*soat	1 792	0,90	1 613
Jami	X	X	X	162 000

9. MOLIYAVIY REJA

9.1. MOLIYAVIY REJA

Loyihani amalga oshirish uchun zarur bo'lgan vaqt (uni moliyalashtirishdan tortib, kredit va foizlarni to'lash bilan amalda yakunlashgacha) 5 yilni tashkil etadi.

Kredit mablag'larini jalb qilish bo'yicha tashkiliy tadbirlarni o'tkazish, shartnomalarni rasmiylashtirish uchun yana 1 oy kerak bo'ladi.

Shunday qilib, loyihaning umumiy davomiyligi 5 yilni tashkil etadi, bu yerda birinchi 6 oy investitsiya davri hisoblanadi.

Ushbu loyihani o'z mablag'lari va jalb qilinadigan kredit mablag'lari hisobidan moliyalashtirish zarur.

Loyiha qiymati (byudjet) 400 mln.so'mni (shundan 250 mln. so'mi kredit mablag'lari hisobidan) tashkil etadi.

Loyiha qiymati, shuningdek, butun loyiha bo'yicha xarajatlar tarkibi ilovalarda keltirilgan.

Tarkibiy qismlar	Summa (ming so'm)	Tuzulishi
O'z mablag'lari		
Moliyaviy xarajatlar	18 750	4,7%
Aylanma mablag'	131 250	32,8%
Jami o'z mablag'lari	150 000	37,5%
Bank krediti		
Kredit summasi	250 000	62,5%
Jami moliyalashtirish manbalari	400 000	100%

9.1. LOYIHANI AMALGA OSHIRISH UCHUN OLINADIGAN KREDIT SHARTLARI

Ushbu loyihani moliyalashtirish uchun kredit olish bank orqali quyidagi shartlar asosida amalga oshiriladi:

- kreditning qaytarish muddati - 5 yil;
- yillik foiz stavkasi - 18%;
- imtiyozli davr - 24 oy;
- kredit bo'yicha asosiy qarzni to'lash davriyligi - qaytarish jadvaliga muvofiq.

Kreditni qaytarish kafolati sifatida loyiha tashabbuskori tomonidan ko'chmas mulk, sotib olinayotgan jihoz va uskunalar, transport vositalari va boshqa mol-mulklar taklif etilishi mumkin. Ushbu mulklar mustaqil baholash tashkiloti tomonidan baholanadi. Ushbu baholash hisobotiga muvofiq, baholanayotgan mulkning umumiy bozor qiymati kreditni qaytarish kafolati sifatida taklif etiladi.

9.2. LOYIHANI MOLIYALASHTIRISH: MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMI VA MANBALARI

Loyiha kredit mablag'lari va o'z mablag'lari hisobidan plastik yashiklar ishlab chiqarish uchun moliyalashtiriladi.

Asosiy vositalar va TMZ larning nomi	O'lchov birlig	Soni	Narxi	Summasi	Sotuvchi	Pul mablag'lar manbaasi	
						Bank krediti	O'z mablag'lar
Ishlab chiqarish jihozlari							
Plastik yashiklar ishlab chiqarish uskunalar to'plami	komplekt	1	250 000	250 000	XXR	250 000	
Jami				250 000	0	250 000	0

Kredit mablag'larining (ulardan foydalanilgan taqdirda) o'zini o'zi qoplashi va o'z vaqtida qaytarilishini hisobga olgan holda iqtisodiy samaradorlikni baholashda:

Loyiha tashabbuskori daromadlarni va zararlarni hisoblashda soliqlar va boshqa ajratmalarni ularni qo'llash bo'limlari bo'yicha hisobga olishi;

Loyihani amalga oshirishdan kutilayotgan foydani, pul oqimini ishlab chiqarish va sotish rejasiga muvofiq hisoblashi;

Foyda va zararlar to'g'risidagi hisobotni tuzishda loyiha tashabbuskori qanday soliq to'lovchisi ekanligini hisobga olishi zarur.

10. XULOSALAR

1. Yiliga **470,4 mln.so'm** miqdorida ish haqi fondi bo'lgan xodimlarni qo'llab-quvvatlash.
2. Mahsulot ishlab chiqarish hajmi o'rtacha **875 mln.so'mga** yetkaziladi.
3. Investitsiya davrining oxirida barcha majburiyatlar, shu jumladan investitsiyalar to'langandan so'ng xo'jalik ixtiyorida **225 mln.so'm** ekvivalentidagi pul mablag'lari qoladi, bu esa ishlab chiqarishni yanada modernizatsiyalash va mahsulot turini kengaytirish imkonini beradi.
4. Yillik rentabellik ko'rsatkichlari ijobiy va yuqori. 5 yildan so'ng tashkilot **4 mlrd.so'mdan** yuqori daromad ko'radi.
5. Mutlaq likvidlik koeffitsiyenti (to'lov qobiliyati) xizmat ko'rsatishning 1-yilida **5,0** ni, 5-yilda esa **5,4** ni tashkil etadi.
6. O'z aylanma mablag'lari bilan ta'minlanganlik koeffitsiyenti 1-yil xizmat ko'rsatish uchun -0,1 ni tashkil qiladi, 5-yilda esa bu ko'rsatkich 0,9 ga teng bo'ladi. Bu 5-yilda xizmat ko'rsatish uchun xo'jalik o'zini-o'z aylanma mablag'lari bilan **90%** ta'minlaydi degan ma'noni anglatadi.

7. Loyihaning rentabelligi foyda bilan bir xil tendensiyaga ega. Mahalliy sharoitlar uchun loyiha rentabelligi juda yuqori. Agar aktivlarning rentabelligi xizmat ko'rsatishning birinchi yilida **6,8%**, 5-yilda **20,8%** ni tashkil qilsa, sotish rentabelligi xizmat ko'rsatishning 1- yilida **3,6%** ni, 5-yilda esa **7,9%** ni tashkil qiladi.

8. Ishlab chiqarishning 1- yilida daromadlardagi xarajatlar ulushi 90% ni, 5-yilda esa 90% ni tashkil etadi. Bu shuni anglatadiki, har bir ishlab topilgan 100 so'm uchun xarajatlar 90 so'm, daromadlar esa 10 so'mni tashkil etadi.

9. **IRR** (ichki daromadlik normasi) **36,16%** ni tashkil qiladi.

10. **NPV** (sof diskontlangan daromad) **259 mln. so'mni** tashkil etadi

11. O'z-o'zini qoplash muddati, diskontsiz, 2 yil, **10%** diskontni hisobga olgan holda 2 yil 5 oy.

12. Zararsiz ishlash nuqtasi **30,00%**.

Umuman olganda, mazkur loyiha doirasida o'tkazilgan tadqiqotlar loyiha tashabbuskorining mukammal moliyaviy holatga va ijobiy tendensiyaga erishishini ko'rsatmoqda.

Ushbu xulosa loyiha investitsion jozibadorligini ko'rsatadi.

11. BIZNES LOYIHANING HISOB-KITOB QISMI

1-jadval

Loyihaning boshlang'ich va yakuniy ko'rsatkichlari
(ming so'mda)

Loyiha nomi	Plastik yashiklar ishlab chiqarish loyihasi
Loyiha ma'lumotlari	
Mahsulot	Har xil o'lchamli plastik yashiklar
Loyihaning umumiy qiymati	400 000
O'z mablag'lari	150 000
Bank krediti	250 000
Biznes reja tuzilgan sana	10.05.2024-yil
Kredit oluvchi	Loyiha tashabbuskori
Kredit oluvchi manzili	O'zbekiston Respublikasi
Bisnes reja uchun mas'ul shaxs	
Telefon	93 183 22 88
Dollar kursi	12 700

2-jadval

Loyihaning boshlang'ich qiymati (ming so'mda)

Nomi	Summa	Loyihada ishtirok etish			
		Kredit	%	O'z mablag'lari	%
Plastik yashiklar ishlab chiqarish liniyasi	250 000	250 000	100%	-	0%
Aylanma kapital	131 250		0%	131 250	100%
Investitsion davrdagi kredit foizlari	18 750		0%	18 750	100%
Jami	400 000	250 000	62,5%	150 000	37,5%

3-jadval

Asosiy vositalar va inventarlarni sotib olish uchun mablag'larni taqsimlash (ming so'mda)

Asosiy vositalar va TMZ larning nomi	O'lchov birlig	Soni	Narxi	Summasi	Sotuvchi	Pul mablag'lari manbaasi	
						Bank krediti	O'z mablag'lari
Ishlab chiqarish jihozlari							
Plastik yashiklar ishlab chiqarish uskunalar to'plami	komplekt	1	250 000	250 000	XXR	250 000	
Jami				250 000	0	250 000	0

4-jadval

Ishlab chiqarish rejasi

Ko'rsatkichlar	O'lchov birligi	1-yil	2-yil	3-yil	4-yil	5-yil	Jami
Plastik yashik 300X200X120 mm	dona	53 760	53 760	53 760	53 760	53 760	268 800
Plastik yashik 400X300X140 mm	dona	57 600	57 600	57 600	57 600	57 600	288 000
Plastik yashik 600X400X220 mm	dona	59 520	59 520	59 520	59 520	59 520	297 600
Jami		170 880	170 880	170 880	170 880	170 880	854 400

5-jadval

Mahsulot sotilishi rejasi (ming so'mda)

Ko'rsatkichlar	1 - yil	2 - yil	3 - yil	4 - yil	5 - yil	Jami
Plastik yashik 300X200X120 mm	174 182	174 182	174 182	174 182	174 182	870 912
Plastik yashik 400X300X140 mm	316 224	316 224	316 224	316 224	316 224	1 581 120
Plastik yashik 600X400X220 mm	384 499	384 499	384 499	384 499	384 499	1 922 496
Jami	874 906	874 906	874 906	874 906	874 906	4 374 528

6-jadval

Ishlab chiqarish prognozi parametrlari (ming so'mda)

Mahsulot turi	O'lchov birligi	Ishlab chiqarish hajmi										
		1 - yil			2 - yil		3 - yil		4 - yil		5 - yil	
		2024			2025		2026		2027		2028	
		60%	Quvvatda		60%	Quvvatda	60%	Quvvatda	60%	Quvvatda	60%	Quvvatda
		Soni	Narxi	Summasi	Soni	Summasi	Soni	Summasi	Soni	Summasi	Soni	Summasi
Plastik yashiklar				997 248		997 248		997 248		997 248		997 248
Jumladan												
Plastik yashik 300X200X120 mm	dona	53 760	3,60	193 536	53 760	193 536	53 760	193 536	53 760	193 536	53 760	193 536
Plastik yashik 400X300X140 mm	dona	57 600	6,1	351 360	57 600	351 360	57 600	351 360	57 600	351 360	57 600	351 360
Plastik yashik 600X400X220 mm	dona	59 520	7,6	452 352	59 520	452 352	59 520	452 352	59 520	452 352	59 520	452 352

7-jadval

Ishlab chiqarilgan mahsulot tannarxini hisoblash (ming so'mda)

№	Xom-ashyo nomi	O'lchov birligi	Narxi	Plastik yashik 300X200X120 mm		Plastik yashik 400X300X140 mm		Plastik yashik 600X400X220 mm		Jami	
				Soni	Summasi	Soni	Summasi	Soni	Summasi	Soni	Summasi
1	Polipropilen (PP)	kg	19,5	0,106	2,07	0,18	3,51	0,212	4,134	9 617	187 538
2	Elektr toki	kVt*soat	0,90	0,020	0,02	0,028	0,0252	0,32	0,29	1 792	1 613
3	Boshqa ishlab chiqarish xarajatlari	so'm			0,65		1,10		1,38		300 780
4	Umumiy tannarx	so'm			2,74		4,64		5,80		489 931
5	Boshqa adminstrativ xarajatlar	so'm			0,76		1,28		1,59		348 720
6	Jami tannarx	so'm			3,49		5,92		7,39		838 651
7	Kredit foizi	so'm			0,097		0,165		0,206		45 000
8	Soliq to'lashdan oldingi foyda	so'm			0,011		0,016		0,002		778 429
9	Foyda solig'i	so'm	15%	-	0,0016		0,0024		0,0004		249 312
10	Sof foyda	so'm		-	0,009		0,014		0,002		529 117
11	Mahsulot narxi	so'm			3,60		6,10		7,60	-	1 662 080
12	Kunlik ishlab chiqarish hajmi	dona			280		300		310		
13	Bir yilda ish kuni soni	kun			320		320		320		
14	Maksimal quvvatda ishlab chiqarish	dona			89 600		96 000		99 200		
15	Sotish hajmi	so'm			322 560		585 600		753 920		
16	Umumiy savdodagi ulush	%			19%		35%		45%		32%

8-jadval

Shartli-doimiy harajatlar (ming so'mda)

Nº	Nomlanishi	O'lchov birligi	Soni (yillik)	Narxi	Yillik xarajatlar
Tashkilot bo'yicha jami					649 500,0
1	Boshqaruv harajatlari			15 860,3	190 320,0
1.1	Mobil aloqa va internet	ming so'm	12,0	300,0	3 600
1.2	Xodimlarning ish haqi ajratmalari bilan	ming so'm	12,0	14 560,0	174 720
1.3	Boshqa xarajatlar	ming so'm	12,0	1 000,0	12 000
2	Ishlab chiqarishga xarajatlar			25 065,0	300 780,0
2.1	Asboblari, buyumlar va boshqa mehnat vositalari	ming so'm	12,0	2 000,0	24 000
2.2	Xodimlarning ish haqi ajratmalari bilan	ming so'm	12,0	13 440,0	161 280
2.3	Asosiy vositalar va nomoddiy aktivlar amortizatsiyasi	ming so'm	12,0	3 125,0	37 500
2.4	Bino ijarasi	ming so'm	12,0	3 000,0	36 000
2.5	Ishlab chiqarish jarayonida buyumlarning yo'qolishi va shikastlanishi (ishlab chiqarishdagi nuqsonlar bilan bog'liq xarajatlar)	ming so'm	12,0	1 500,0	18 000
2.6	Boshqa xarajatlar	ming so'm	12,0	2 000,0	24 000
3	Marketing xarajatlari			13 200,0	158 400,0
3.1	Korporativ veb sayt qo'llab-quvvatlanishi	ming so'm	12,0	500,0	6 000
3.2	Reklama	ming so'm	12,0	1 000,0	12 000
3.3	Xodimlarning ish haqi ajratmalari bilan	ming so'm	12,0	11 200,0	134 400
3.4	Boshqa xarajatlar	ming so'm	12,0	500,0	6 000

9-jadval

Amortizatsiya hisobi (ming so'mda)

Asosiy vositalarning nomi	Bank krediti hisobidan	O'z mablag'lari hisobidan	Amortizatsiya stavkasi
Plastik yashiklar ishlab chiqarish liniyasi	250 000	-	15%
Jami	250 000	-	

Ko'rsatkichlar	1 - yil	2 - yil	3 - yil	4 - yil	5 - yil	Jami
Amortizatsiya xarajatlari	37 500	37 500	37 500	37 500	37 500	187 500

10-jadval

Shtat jadvali (ming so'mda)

Xodimlar	Soni	Ish haqi	Oylik ish haqi	Ijtimoiy soliq (12%)	Jami
1. Boshqaruv va adminstratsiya					
Bosh direktor	1	8 000	8 000	960	8 960
Jami	1		8 000	960	8 960
2. Moliyaviy bo'lim					
Buxgalter	1	5 000	5 000	600	5 600
Jami	1		5 000	600	5 600
3. Maxsulot sotish va marketing bo'limi					
Sotuv bo'yicha menedjer	1	6 000	6 000	720	6 720
Mutaxassis	1	4 000	4 000	480	4 480
Jami	2		10 000	1 200	11 200
4. Ishlab chiqarish					
Bosh injener	1	7 000	7 000	840	7 840
Ishchi	1	5 000	5 000	600	5 600
Jami	2		12 000	1 440	13 440
Jami xodimlar	6		35 000	4 200	39 200
Yillik jami			420 000	50 400	470 400

11-jadval

Kredit qaytarish rejasi (ming so'mda)

Investitsion davr	6	oy
Kredit foizi	18%	
So'ndirish muddati	5	yil
Imtiyozli davr	24	oy
Investitsiya summasi	250 000	ming so'm

Qaytarish davri		Kredit qoldig'i	Asosiy qarz qaytarilishi	Hisoblangan foizlar	Jami to'lov
1- yil	1- oy	250 000		3 750	3 750
	2- oy	250 000		3 750	3 750
	3- oy	250 000		3 750	3 750
	4- oy	250 000		3 750	3 750
	5- oy	250 000		3 750	3 750
	6- oy	250 000		3 750	3 750
	7- oy	250 000		3 750	3 750
	8- oy	250 000		3 750	3 750
	9- oy	250 000		3 750	3 750
	10- oy	250 000		3 750	3 750
	11- oy	250 000		3 750	3 750
	12- oy	250 000		3 750	3 750
2- yil	1- oy	250 000		3 750	3 750
	2- oy	250 000		3 750	3 750
	3- oy	250 000		3 750	3 750
	4- oy	250 000		3 750	3 750
	5- oy	250 000		3 750	3 750
	6- oy	250 000		3 750	3 750
	7- oy	250 000		3 750	3 750
	8- oy	250 000		3 750	3 750
	9- oy	250 000		3 750	3 750
	10- oy	250 000		3 750	3 750
	11- oy	250 000		3 750	3 750
	12- oy	250 000		3 750	3 750

3- yil	1- oy	250 000	6 944	3 750	10 694
	2- oy	243 056	6 944	3 646	10 590
	3- oy	236 111	6 944	3 542	10 486
	4- oy	229 167	6 944	3 438	10 382
	5- oy	222 222	6 944	3 333	10 278
	6- oy	215 278	6 944	3 229	10 174
	7- oy	208 333	6 944	3 125	10 069
	8- oy	201 389	6 944	3 021	9 965
	9- oy	194 444	6 944	2 917	9 861
	10- oy	187 500	6 944	2 813	9 757
	11- oy	180 556	6 944	2 708	9 653
	12- oy	173 611	6 944	2 604	9 549
4- yil	1- oy	166 667	6 944	2 500	9 444
	2- oy	159 722	6 944	2 396	9 340
	3- oy	152 778	6 944	2 292	9 236
	4- oy	145 833	6 944	2 188	9 132
	5- oy	138 889	6 944	2 083	9 028
	6- oy	131 944	6 944	1 979	8 924
	7- oy	125 000	6 944	1 875	8 819
	8- oy	118 056	6 944	1 771	8 715
	9- oy	111 111	6 944	1 667	8 611
	10- oy	104 167	6 944	1 563	8 507
	11- oy	97 222	6 944	1 458	8 403
	12- oy	90 278	6 944	1 354	8 299
5- yil	1- oy	83 333	6 944	1 250	8 194
	2- oy	76 389	6 944	1 146	8 090
	3- oy	69 444	6 944	1 042	7 986
	4- oy	62 500	6 944	938	7 882
	5- oy	55 556	6 944	833	7 778
	6- oy	48 611	6 944	729	7 674
	7- oy	41 667	6 944	625	7 569
	8- oy	34 722	6 944	521	7 465
	9- oy	27 778	6 944	417	7 361
	10- oy	20 833	6 944	313	7 257
	11- oy	13 889	6 944	208	7 153
	12- oy	6 944	6 944	104	7 049
Jami			250 000	159 375	409 375

12-jadval**Mahsulot sotilishi rejasi** (ming so'mda)

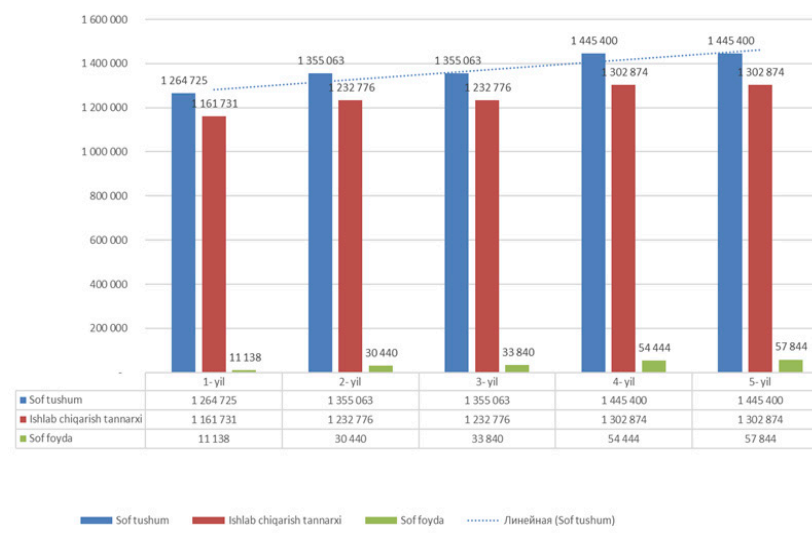
Xarajatlar	1 - yil	2 - yil	3 - yil	4 - yil	5 - yil	Jami
Quvvatni o'zlashtirish	60%	60%	60%	60%	60%	
Ishlab chiqarish tannarxi	414 270	414 270	414 270	414 270	414 270	2 071 352
Jumladan						
Xom-ashyo va materiallar	112 523	112 523	112 523	112 523	112 523	562 613
Elektr energiya, tabiiy gaz va suv	968	968	968	968	968	4 838
Ishlab chiqarish xarajatlari	300 780	300 780	300 780	300 780	300 780	1 503 900
shu jumladan Amortizatsiya	37 500	37 500	37 500	37 500	37 500	187 500
Boshqa xarajatlar						-
Davr xarajatlari	348 720	348 720	348 720	348 720	348 720	1 743 600
Boshqaruv xarajatlari	190 320	190 320	190 320	190 320	190 320	951 600
shu jumladan Amortizatsiya	-	-	-	-	-	-
Marketing xarajatlari	158 400	158 400	158 400	158 400	158 400	792 000
Boshqa xarajatlar	-					-
Moliyaviy xarajatlar						
Kredit foizlari	45 000	45 000	38 125	23 125	8 125	159 375
Jami xarajatlar	807 990	807 990	801 115	786 115	771 115	3 974 327

13 -jadval

Daromad va xarajatlar hisoboti (ming so'mda)

Ko'rsatkichlar	1 - yil	2 - yil	3 - yil	4 - yil	5 - yil	Jami
Sof tushum	874 906	874 906	874 906	874 906	874 906	4 374 528
Ishlab chiqarish tannarxi	414 270	414 270	414 270	414 270	414 270	2 071 352
Yalpi foyda	460 635	460 635	460 635	460 635	460 635	2 303 176
Davr xarajatlari						
Boshqaruv xarajatlari	190 320	190 320	190 320	190 320	190 320	951 600
Marketing xarajatlari	158 400	158 400	158 400	158 400	158 400	792 000
Boshqa xarajatlari	-	-	-	-	-	-
Operatsion foyda	111 915	111 915	111 915	111 915	111 915	559 576
Moliyaviy xarajatlari						
Foizlar	45 000	45 000	38 125	23 125	8 125	159 375
Soliqlar to'langunga qadar foyda	66 915	66 915	73 790	88 790	103 790	400 201
Aylanmadan soliq	34 996	34 996	34 996	34 996	34 996	174 981
Sof foyda	31 919	31 919	38 794	53 794	68 794	225 220

Moliyaviy ko'rsatkichlar (ming so'mda)

14-jadval

Aylanma mablag'lar rejasi (ming so'mda)

Aylanish koeffitsiyenti		koeffitsiyenti
Sotish	30 kun	12
Xom-ashyo va materiallarni sotib olish	30 kun	12

Ko'rsatkichlar	0- davr	1 - yil	2 - yil	3 - yil	4 - yil	5 - yil
Sof foyda		874 906	874 906	874 906	874 906	874 906
Ishlab chiqarish tannarxi		414 270	414 270	414 270	414 270	414 270
Jumladan						
Xom-ashyo va materiallar	-	9 377	9 377	9 377	9 377	9 377
Pul mablag'lari	150 000					
Debitor qarzdorlik		72 909	72 909	72 909	72 909	72 909
Kreditor qarzdorlik		34 523	34 523	34 523	34 523	34 523
Sof aylanma mablag'lar	150 000	47 763	47 763	47 763	47 763	47 763
Aylanma mablag'lardagi o'zgarish		- 102 237	-	-	-	-

15-jadval

NPV, IRR va loyiha o'zini-o'zi qoplash muddati (ming so'mda)

Investitsiya summasi	750 000
----------------------	---------

Davr	Sof daromad	Diskontsiz kummulyativ saldo	10% diskont stavkasida sof daromad PV	10% diskontda kummulyativ saldo
1- yil	251 652	-148 348	228 775	-171 225
2- yil	149 415	1 067	123 484	-47 742
3- yil	149 415	150 483	112 258	64 516
4- yil	149 415	299 898	102 053	166 569
5- yil	149 415	449 313	92 775	259 344
	PV			NPV
10%	659 344			259 344
IRR	36,16%			
Diskontni hisobga olmaganda o'zini-o'zi qoplash muddati	2 yil			
10% diskontni hisobga olganda o'zini-o'zi qoplash muddati	2 yil 5 oy			

16-jadval**Pul oqimi hisobi** (ming so'mda)

Ko'rsatkichlar	0- davr	1 - yil	2 - yil	3 - yil	4 - yil	5 - yil	Jami
Sof tushum		874 906	874 906	874 906	874 906	874 906	4 374 528
Aylanma mablag'lardagi o'zgarish		- 102 237	-	-	-	-	- 102 237
Sotishdan tushgan pul		977 142	874 906	874 906	874 906	874 906	4 476 765
Ishlab chiqarish tannarxi		376 770	376 770	376 770	376 770	376 770	1 883 852
Yalpi tushum		600 372	498 135	498 135	498 135	498 135	2 592 913
Davr xarajatlari		348 720	348 720	348 720	348 720	348 720	1 743 600
Operatsion pul oqimi (A)		251 652	149 415	149 415	149 415	149 415	849 313
O'z mablag'lari	150 000						150 000
Investitsiya	250 000						250 000
Investitsiyaning qo'shilishi		400 000					400 000
Asosiy qarz (C)		-	-	83 333	83 333	83 333	250 000
Foizlar (B)		45 000	45 000	38 125	23 125	8 125	159 375
Aylanmadan soliq (D)		34 996	34 996	34 996	34 996	34 996	174 981
Sof pul tushumi	400 000	171 656	69 419	- 7 039	7 961	22 961	264 957
Dividend to'lash		-	15 960	15 960	19 397	26 897	78 213
Kummulyativ pul tushumi	400 000	171 656	225 115	202 117	190 680	186 744	186 744
Qarzni qoplash koeffitsiyenti (A-D)/ (B+C)		4,8	2,5	0,9	1,1	1,3	1,6

17-jadval

Balans rejasi (ming so'mda)

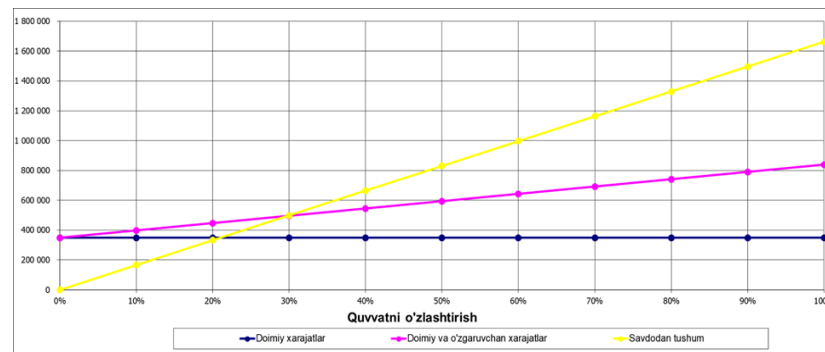
Ko'rsatkichlar	1 - yil	2 - yil	3 - yil	4 - yil	5 - yil
Kummulyativ pul tushumi	171 656	225 115	202 117	190 680	186 744
Debitor qarzdorlik	72 909	72 909	72 909	72 909	72 909
TMZ	9 377	9 377	9 377	9 377	9 377
Joriy aktivlar	253 942	307 401	284 402	272 966	269 030
Asosiy vositalar	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Amortizatsiya	37 500	37 500	37 500	37 500	37 500
Kummulyativ amortizatsiya	37 500	75 000	112 500	150 000	187 500
Asosiy vositalar balans qiymati	212 500	175 000	137 500	100 000	62 500
Jami aktivlar	466 442	482 401	421 902	372 966	331 530
Kreditor qarzdorlik	34 523	34 523	34 523	34 523	34 523
O'z mablag'lari	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Uzoq muddatli kreditlar	250 000	250 000	166 667	83 333	0
Taqsimlanmagan foyda	31 919	47 879	70 713	105 110	147 007
Jami passivlar	466 442	482 401	421 902	372 966	331 530

18-jadval

Zararsizlik nuqtasini aniqlash 30% (ming so'mda)

Quvvatni o'zlashtirish	Doimiy xarajatlar	O'zgaruvchan xarajatlar	Doimiy va o'zgaruvchan xarajatlar	Savdodan tushum
0%	348 720	-	348 720	-
10%	348 720	48 993	397 713	166 208
20%	348 720	97 986	446 706	332 416
30%	348 720	146 979	495 699	498 624
40%	348 720	195 972	544 692	664 832
50%	348 720	244 965	593 685	831 040
60%	348 720	293 958	642 678	997 248
70%	348 720	342 951	691 671	1 163 456
80%	348 720	391 944	740 664	1 329 664
90%	348 720	440 937	789 657	1 495 872
100%	348 720	489 931	838 651	1 662 080

Quvvatni o'zlashtirish

19-jadval

To'lov qobiliyati va likvidlikni baholash (ming so'mda)

To'lov qobiliyatini baholash						
Agregat	Balans moddasi	1 - yil	2 - yil	3 - yil	4 - yil	5 - yil
A1	Eng likvidli aktivlar	171 656	225 115	202 117	190 680	186 744
П1	Eng dolzarb majburiyatlar	34 523	34 523	34 523	34 523	34 523
	To'lov profitsiti (+) yoki defitsiti(-)	137 133	190 593	167 594	156 158	152 221
A2	Tez sotiladigan aktivlar	72 909	72 909	72 909	72 909	72 909
П2	Qisqa muddatli passivlar	0	0	0	0	0
	To'lov profitsiti (+) yoki defitsiti(-)	72 909	72 909	72 909	72 909	72 909
A3	Sekin sotiladigan aktivlar	9 377	9 377	9 377	9 377	9 377
П3	Uzoq muddatli passivlar	250 000	250 000	166 667	83 333	0
	To'lov profitsiti (+) yoki defitsiti(-)	-240 623	-240 623	-157 290	-73 956	9 377
A4	Qiyin sotiladigan aktivlar	212 500	175 000	137 500	100 000	62 500
П4	Doimiy passivlar	181 919	197 879	220 713	255 110	297 007
	To'lov profitsiti (+) yoki defitsiti(-)	30 581	-22 879	-83 213	-155 110	-234 507

Likvidlik koeffitsiyentlar						
Nº	Koeffitsiyent	1 - yil	2 - yil	3 - yil	4 - yil	5 - yil
1	Absolyut likvidlik (to'lov qobiliyati)	5,0	6,5	5,9	5,5	5,4
2	Vaqtinchalik qamrov (tez likvidlik)	7,1	8,6	8,0	7,6	7,5
3	Qamrov koeffitsiyenti (joriy likvidlik)	7,4	8,9	8,2	7,9	7,8
4	Debitorlik va kreditorlik qarzlarning nisbati	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
5	O'z aylanma mablag'lari bilan ta'minlanish koeffitsiyenti Koc	-0,1	0,1	0,3	0,6	0,9
5	O'z aylanma mablag'lari bilan ta'minlanish koeffitsiyenti Koc	-0,5	-0,1	0,3	0,6	0,7

20-jadval

Aktivlarning aylanishi ko'rsatkichlari

Tadbirkorlik faoliyati tahlili										
Nomi	1 - yil		2 - yil		3 - yil		4 - yil		5 - yil	
	Koef.	kun-larda	Koef.	kun-larda	Koef.	kun-larda	Koef.	kun-larda	Koef.	kun-larda
Jami kapital aylanma ko'effitsiyenti (Kok)	1,88	192	1,81	198	2,07	174	2,35	153	2,64	136
Joriy aktivlarning aylanish ko'effitsiyenti (Kooa)	3,45	104	2,85	126	3,08	117	3,21	112	3,25	111
Moddiy aylanma aktivlarning aylanma ko'effitsiyenti (zaxira) (Kmoa)	93,30	4	93,30	4	93,30	4	93,30	4	93,30	4
Debitorlik qarzlarning aylanish ko'effitsiyenti (Kod3)	12,00	30	12,00	30	12,00	30	12,00	30	12,00	30
Kreditorlik qarzlarning aylanma ko'effitsiyenti (Kok3)	25,34	14	25,34	14	25,34	14	25,34	14	25,34	14
O'z mablag'lari-ning aylanma ko'effitsiyenti (Kock)	5,83	62	5,83	62	5,83	62	5,83	62	5,83	62

21-jadval

Rentabellik ko'rsatkichlari

Rentabellik ko'rsatkichlari						
Ko'rsatkichlar		1 - yil	2 - yil	3 - yil	4 - yil	5 - yil
Sotish rentabelligi	Sof foyda / Sof tushum	4%	4%	4%	6%	8%
Aktivlar rentabelligi	Sof tushum / Jami aktivlar	7%	7%	9%	14%	21%
O'z mablag'lari rentabelligi	Sof tushum / O'z mablag'lari	21%	21%	26%	36%	46%
Xarajatlar rentabelligi	Sof tushum / Tannarx + Davr xarajatlari	4%	4%	5%	7%	9%
Uzoq muddatli aktivlarning rentabelligi	Sof tushum/ sof uzoq muddatli aktivlar	15%	18%	28%	54%	110%
Aylanma aktivlar rentabelligi	Sof tushum / Joriy aktivlar	13%	10%	14%	20%	26%

22-jadval

Xarajatlar ulushi

Ko'rsatkich nomi	1 - yil	2 - yil	3 - yil	4 - yil	5 - yil
Tannarxning daromaddagi ulushi	0,47	0,47	0,47	0,47	0,47
Davr xarajatlarning daromaddagi ulushi	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40
Jami xarajatlarning daromaddagi ulushi	0,87	0,87	0,87	0,87	0,87

23-jadval

Loyihani amalga oshirish kalendar jadvali

№	Loyiha bosqichlari	2024 yil						
		1-OY	2-OY	3-OY	4-OY	5-OY	6-OY	7-OY
1	Loyiha konsepsiyasini ishlab chiqish							
2	Loyiha hujjatlarini ishlab chiqish: texnik-iqtisodiy asoslash, moliyaviy hisob-kitoblar, marketing tadqiqotlari							
3	Kredit tashkilotlari bilan muzokaralar o'tkazish							
4	Loyihani moliyalashtirish hujjatlarini ishlab chiqish va imzolash							
5	Shartnomalar tuzish							
6	Garov va sug'urta shartnomalarini tayyorlash							
7	Investor tomonidan moliyalashtirishning ochilishi							
8	Uskunalarini etkazib berish							
9	Ishga tushirish ishlari							
10	Qo'shimcha ruxsatnomalarni olish							
11	Ishlab chiqarishning boshlanishi							

40.62
Q 51

Plastik yashiklar ishlab chiqarish loyihasi / F.Rashidov, J.Otamurodov,
A.Babamuhamedov – Toshkent, 2024.

ISBN _____

UO'K _____
KBK _____

Loyiha g'oyasi muallifi va tashkilotchisi
"Biznesni Rivojlantirish Banki" ATB va
"Kichik biznesni rivojlantirish jamg'armasi" MChJ

PLASTIK YASHIKLAR ISHLAB CHIQARISH LOYIHASI

Nashriyot tasdiqnomasi: № 7404, 02.05.2024
Bosishga 16.04.2024 da ruxsat etildi. Bichimi 60x84 1/16
Roboto garniturası. Ofset bosma usulida chop etildi.
Adadi ____ nusxa. Buyurtma raqami: ____
"_____" MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
Toshkent shahar, _____ ko'chasi, ____.